

УДК 373.3.37.015:37.013

Махновець Ю. А.,

аспірант кафедри філософії і освіти дорослих

ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»,

методист вищої категорії ЦПО

м. Київ, Україна

**ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ ЯК ОСНОВА
ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У
СИСТЕМІ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

«Найважливіша умова успішної роботи школи – це багате, різностороннє інтелектуальне життя педагогічного колективу, допитливість, інтерес до нового в науці, постійний інтелектуальний ріст, удосконалення»

В. О. Сухомлинський

Процеси, які відбуваються у системі освіти України, визначають актуальність важливої проблеми – професійний розвиток учителів початкової школи. Відкритими залишаються питання, які потребують реальних дієвих змін у системі методичної роботи закладів загальної середньої освіти, інноваційної відкритості та активності вчителів початкової школи в умовах становлення Нової української школи. Виникає потреба у новому баченні значень форм методичної роботи та усвідомлення необхідності опановувати сучасні інноваційні форми методичної роботи як основи для професійного розвитку учителів початкової школи.

Аналіз наукових розвідок засвідчив, що такі науковці як Ю. Бабанський, М. Виговський, Є. Голант, М. Дарманський, І. Жерносек, В. Ільїна, О. Полєвікова, О. Половенко, М. Поташник, Т. Сорочан, П. Лебедева, К. Ушинський у своїх працях пропонували методичні рекомендації щодо

процесу вдосконалення методичної роботи; Н. Бібік, М. Вашуленко, Н. Матвеева, О. Савченко, Л. Хомич, Л. Хоружа займались дослідженням організації методичної роботи з учителями початкової школи; Г. Бондаренко, О. Половенко, Л. Сушенцева, І. Титаренко приділяли увагу традиційним та нетрадиційним формам організації методичної роботи у закладі загальної середньої освіти. Проте актуальним залишаються питання організації інноваційних форм методичної роботи як основи професійного розвитку учителів початкової школи у системі методичної роботи закладів загальної середньої освіти.

У Законі України «Про загальну середню освіту» зазначено, що колегіальним органом управління закладу загальної середньої освіти є педагогічна рада. Педагогічна рада є основною формою методичної роботи з педагогічними працівниками, яка, в цілому, планує роботу закладу, розглядає питання щодо вдосконалення і методичного забезпечення освітнього процесу, впровадження в освітній процес найкращого педагогічного досвіду та інновацій, участі у дослідницькій, експериментальній, інноваційній діяльності, співпраці з іншими закладами освіти, науковими установами, які сприяють розвитку освіти та інші питання, віднесені законом та/або статутом закладу до її повноважень [6].

У науковій літературі, присвяченій організації методичної роботи на рівні закладів загальної середньої освіти, виокремлюють такі форми (Ю. Бабанський, Г. Бондаренко, Н. Василенко, А. Єрмола, І. Жерносек, Є. Павлютенков): *індивідуальні* (атестація, доповідь, звіт, консультація, методичні рекомендації, наставництво, підвищення кваліфікації, портфоліо, реферат, різні методичні розробки, самоосвіта, стажування, творчий звіт); *групові* (бесіда, обговорення, відкритий урок, взаємовідвідування уроків, ділові ігри, дискусії, майстер-клас, конкурс «Учитель року», методичний бенефіс, методичний ринг, методична естафета, обмін досвідом, спільна розробка планів, програм, сценаріїв); *колективні* (Інтернет-конференції, лекторії, методичне об'єднання, педагогічна

виставка, педагогічна майстерня, педагогічна рада, педагогічні читання, семінари, творча група, школа молодого фахівця, школа професійної майстерності, ярмарок педагогічних ідей)[1;2;3;4;5;7] .

У контексті нашого дослідження важливим є залучення учителів початкової школи до різних інноваційних форм методичної роботи, що сприятимуть їх професійному розвитку у системі методичної роботи закладів загальної середньої освіти.

З метою вивчення стану професійного розвитку учителів початкової школи у системі методичної роботи закладів загальної середньої освіти ми проаналізували 25 планів методичного об'єднання (методичних осередків) вчителів початкових класів з різних областей України за останні 2 роки та простежили участь учителів початкової школи у різних формах методичної роботи в умовах становлення Нової української школи. Такі заклади як Харківська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 150 Харківської міської ради, КЗ «Тетіївський навчально-виховний комплекс «Гімназія - ЗОШ І – ІІІ ступенів» Тетіївської міської ради Київської області, Верхньоворітська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Воловецької районної ради Закарпатської області, Бучанська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №4 Київської області, Глухівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №2 Глухівської міської ради Сумської області, Баратівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Снігурівської районної ради Миколаївської області, спеціалізована школа №194»Перспектива» з поглибленим вивченням природничих дисциплін Оболонського району м. Києва, школа І-ІІІ ступенів №300 Деснянського району м. Києва, Українська спеціалізована ЗОШ І-ІІІ ступенів №2 з поглибленим вивченням окремих предметів Обухівської районної ради Київської області дотримувалися у своїх планах роботи участі учителів початкової школи у таких інноваційних формах роботи як ділова гра, майстер-клас, тренінг, семінар, конференція, вебінар, круглий стіл, воркшоп, флешмоб, сторітелінг, скетчноутінг, скрайбінг, «мозковий штурм», кейс-метод, веб-квест, виставка

методичних розробок, фестиваль педагогічної майстерності, естафета вчительських здивувань (про використання інтерактивних методів і форм роботи), презентації методичного топ-листа «Вчительське ноу-хау», обмін досвідом, захист проектів, конкурс молодих педагогів тощо.

Також ми проаналізували досвід роботи 20 закладів загальної середньої освіти, які були представлені на X Міжнародній виставці «Інноватика в сучасній освіті» 2018 року. Аналіз нашого дослідження засвідчив, що такі заклади як Червонослобідська загальноосвітня школа I-III ступенів №1 Черкаської районної ради Черкаської області, Комунальний заклад «Загальноосвітній навчальний заклад I ступеня – гімназія №39 Кам'янської міської ради, Степанківська загальноосвітня школа I-III ступенів Степанківської сільської ради Черкаської області, Миколаївський муніципальний колегіум ім. В. Д. Чайки Миколаївської міської ради Миколаївської області, Комунальний заклад освіти «Навчально-виховний комплекс №131 «загальноосвітній навчальний заклад I ступеня – гімназія» Дніпровської міської ради, Баратівська загальноосвітня школа I-III ступенів Снігурівської районної ради Миколаївської області використовують такі інноваційні форми роботи, як круглий стіл, тренінги, майстер-класи, семінари-практикуми, вебінари, відкритий професійний клуб, педагогічний форум, «мозковий штурм», веб-квести, кейс-метод, портфоліо учителів, методичні проекти, інтернет-конференції тощо. Як бачимо, у системі методичної роботи цих закладів, Нова українська школа стала поштовхом до залучення учителів початкової школи до різних інноваційних форм методичної роботи.

Отже, інноваційні форми методичної роботи спрямовані на розбудову Нової української школи; спрямовані на належне науково-теоретичне, методичне та інформаційне забезпечення, широке впровадження нових технологій, які активно сприятимуть створенню власних професійних траєкторій, атмосфери співробітництва, а також спрямовані на висвітлення інтересів вчителів, професійних навичок, педагогічних надбань, надання перспектив для самореалізації. У процесі реалізації сучасних інноваційних

форм методичної роботи, які сприяють професійному розвитку вчителів початкової школи, модернізується їхня діяльність, на якій базується сучасна освіта в цілому.

Як бачимо, методична робота вчителів початкової школи потребує модифікації, але є перспективною, оскільки стала більш відкритою на сайтах закладів загальної середньої освіти. Перспективи подальших розвідок вбачаємо у детальному системному аналізі досліджуваної проблеми, а також визначенні критеріїв професійного розвитку учителів початкової школи у системі методичної роботи закладів загальної середньої освіти.

Література

1. Бабанський Ю. К. Оптимизация учебно-воспитательного процесса / Ю. К. Бабанський. – М.: Просвещение, 1982. 192 с.
2. Бондаренко Г. Л. Нетрадиційні форми роботи методичних об'єднань учителів початкової школи // Початкова школа. 2016. С. 4–8.
3. Василенко Н. В. Науково-методична робота в школі / Н. В. Василенко – Х.: Вид. Група «Основа», 2013. 176 с. – (Серія «Абетка керівника»).
4. Єрмола А. М. Технологія організації науково-методичної роботи з педагогічними кадрами: наук.-метод. посіб. / А. М. Єрмола, О. М. Василенко – Харків: Курсор, 2006. 312 с.
5. Жерносек І. П. Професіограма директора школи нового типу: ліцею, гімназії, колегіуму / І. П. Жерносек // Управління освітою. 2004. № 20. С. 8–9.
6. Закон «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/download.htm. Дата звернення: 09.02.2019. – Назва з екрана.
7. Павлютенков Є. М. Організація методичної роботи / Є. М. Павлютенков, В.В. Крижко. – Х. : Вид. група «основа», 2005. 80 с.

